

Observationer i Ekerö kommun 2008

Glenn Cornland & Linus Brobacke

År 2008 blev det hittills artrikaste året sedan MOF bildades 2000. Ägretthäger, rödhalsad gås och kentsk tärna blev nya arter för Mäläröarna, nr. 247–249 enligt MOFs räkningar. Förutom dessa arter har två äldre fynd kommit till vår kännedom, vitnäbbad islom och slaguggla. Med dessa tillagda blir totalantalet sedda arter 251 stycken. Totalt sågs 212 arter i kommunen under året vilket är betydligt över medelantal.

En anmärkningsvärd fågelhändelse under året var ett kraftigt sydgående sträck av vadare med bland annat flockar av myrspov, kustsnäppa och kustpipare, som inträffade i början på augusti och kunde beskådas från Ekebyhovsbacken.

Det gjordes också ovanligt många falkobservationer under året. Vidare berördes vi lite av den största päruggleinvasionen i Sverige sedan 1967.

Glädjande var att tornfalken återvänt som häckfågel på Mäläröarna. Förutom de tre nya arterna för året kan nämnas två äldre fynd som kommit till vår kännedom. En vitnäbbad islom anträffades levande vid Drottningholms slott den 23 februari 1960 och inlämnades till Skansen där den senare dog (Upplands Fåglar 1995). En slaguggla påträffades död på Adelsö 27 december 2006 där den troligtvis flugit mot ett fönster (HAN).

En dvärgkanadagås *Branta hutchinsii hutchinsii*, som var märkt med plastring observerades i augusti i Drottningholmsparken. Individens hade troligen inte vilt ursprung.

Underlaget till denna redovisning kommer framförallt från rapportsystemet *Svalan* och från den publiceras de intressantaste observationerna här. Stockholms Ornitologiska Förenings rapporteringsmall följs i stort, se inledande kursiverade rapportvillkor.

För de vanligare arterna tas endast observationer upp som är tidsmässigt avvikande, häckningar eller höga antal. Observationerna är ännu inte fullt ut granskade av någon rapport- eller raritetskommitté (Rk, Rrk).

Knölsvan *Cygnus olor*

Rastande: Förekomsten under den isfria delen som de senaste åren med upp till 55 ex i Menhammarsviken 9.1 (UKi) och 40 ex 11.10 (JWn). Högsta årsnoteringen 80 ex Närlunda, Tappström 14.4 (LBe).

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Rastande: Som mest 95 ex vid Kärsö Gård 15.3 (LBe) och fram till 28.3 sågs ca 30–50 ex här (MNn, UNn m fl).

Sträckande: 30 ex Älby hage 9.3 (UKi), 30 ex Älby hage 23.11 (UKi), 30 ex Hagaringen, Ekerö 29.12 (BDk, Udk), 45 ex Fiskarfjärden 29.12 (JSI).

Sädgås *Anser fabalis*

Sträckande: Vår: Totalt observerades ett 80-tal fåglar 15.3–30.4 varav två flockar på 56 ex Vantholmsviken 19.4 (GSd, GFg) och 18 ex Prästvik, Lovön 19.4 (JWn). Höst: Totalt ca 120 ex 31.8–30.9 och största flocken 70 ex Grankulla gård, Färingsö 28.9 (CLm).

Rastande: 2–4 ex Svartsjöviksområdet 19–24.4 (GCd, UNn m fl), 10 ex Svartsjö dämme 22.4 (LBe, SHn). Några enstaka rastande på hösten med som mest 4 ex Svartsjöviken 7.9 (JWn). 4 ex Svartsjöviken 29.9 (JBk) och 30 ex Fiskarfjärden 30.10 (JSI).

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Vid Svartsjöviken sågs 1 ex tillsammans med stora mängder rastande gäss 7.10 (GSd) och troligen samma fågel den 29.9 (JBk). Fyndet blir det sjätte i kommunen.

Bläsgås *Anser albifrons*

Ett vårfynd då 1 ex fanns stationärt vid Menhammarsviken 27.4–29.4 (MNn m fl). Övriga obsar under året blev 1 ex sträckande Rastaholm 28.9 (MNn), 1 ex rastande Svartsjöviken 29.9 (JBk) och 9 ex sågs sträckande vid Väntholmen 30.9 (MNn).

Fjällgås *Anser erythropus*

1 ex sträckte förbi Älby hage med vitkindade gäss 17.5 (MNn, UKi m fl) och 1 ex sågs med vitkindade gäss Drottningholms slott 6.10 (JBk).

Grågås *Anser anser*

De första anlände den 10.2 då 6 ex sträckte in till Svartsjöviken 10.2 (GCd) och 5 ex åt norr Älby hage 10.2 (REm, UKi). På våren var högsta antalet rastande vid Svartsjöviken ca 150 ex 14–15.5 (MNn, Ssg). 506 ex räknades in den 10.9 vid Svartsjöviken (GCd), 200 ex rastade vid kyrkpölen, Adelsö 13.9 (HAn) och 200 ex flög förbi Ekebyhovsbacken 20.9 (MNn). Under senare delen av hösten 1.10–25.10 rastade ca 700 ex vid Svartsjöviken (JBk, GSd m fl).

Häckningar utanför Svartsjöviken: 1 par med 5 ungar Flisorna, Munsö (TPn m fl), Sundbyviken 3 par med 12 ungar (UKi), 2 par med 10 ungar Kyrkpölen, Adelsö (HAn m fl) och Bonadammen 1 par med 5 ungar. I Menhammarsviken rapporteras 1 par med 3 ungar vid Pers holme och två kullar inne i viken (MNn mfl).

Vitkindad gås *Branta leucops*

Totalt 13 par med ungar inrapporterade från kommunens östra delar (Skäret, Kårsön; Koffsan, Drottningholm och Fiskarholmen). Likt tidigare år rastade större mängder, som mest ca 2 000 ex den 25.10 (JWn), vid Drottningholm på Lovön. Sista flocken för hösten på 140 ex sågs den 13 november (SSg). I år valde en hel del fåglar, trol. samma som vid Drottningholm, att rasta och bada vid Svartsjöviken där det periodvis under oktober sågs upp till 1 000 ex (LBe, GSd m fl).

Prutgås *Branta bernicla*

4 ex rastande Fiskarfjärden 20.9 (TVr) och 6 ex förbiflygande Väntholmsviken 22.9 (GSd).

Rödhalsad gås tillsammans med vitkindade i Drottningholmsparken

Rödhalsad gås *Branta ruficollis*

Ny art för Mäläröarna. En 2-åring sågs i Drottningholmsparken 28.4 (JHr, B-ÅJn). Fågeln sällskapade med vitkindade gäss, stannade bara en dag och sågs senare några dagar inne på Djurgården, Stockholm.

Gravand *Tadorna tadorna*

1 par sågs flyga förbi Jungfruviken, Gällstaö 20.4 (BDk, UDK) och en ungfågel sträckte förbi Rastaholm 28.9 (MNn).

Bläsand *Anas penelope*

Ett vinterfynd då 1 ex sågs vid bron, Svartsjö kanal 2.1 (LBe, SHn). Häckningstid: 1 hanne Svartsjöviken 3.6 (NWk, MÅg m fl) och i Svartsjö Dämme sågs 2–4 hannar 6–17.6. 1 ex Kyrkpölen, Adelsö 21.6 (HAn). 4 ex Svartsjö dämme 29–30.6 (MAn, MNn). Högsta antalet 55 ex sågs rasta i Menhammarsviken 14.11 (UNn).

Snatterand *Anas strepera*

Häckningstid: 1 hanne Lilla Rom, Rastaholm 22.5 (HRp m fl), 2 par Svartsjö Dämme 30.5–3.6 (NWk, MÅg m fl) och en hanne Kyrkpölen, Adelsö 13.6 (HAn). 25 ex rastade i Svartsjö dämme 31.8 (MAn, MNn).

Kricka *Anas crecca*

Vinterfynd: 1 ex Menhammarsviken 20.1 (MNn) och 1 ex Svartsjö dämme 14.2 (UKi).

Rastande: Ca 80 ex Svartsjövikens 11–19.4 (AWd, DPn m fl) och 60–80 ex Svartsjö däme 15–23.4 (UKi, GOn). Under hösten som mest 40 ex Svartsjö däme 2–9.7 (SSg m fl) och 50–60 ex 2–9.8 (MNn, GOn).

Par i lämpliga häckbiotoper: 2 par Svartsjö däme 10–8.6 (FTd, JWn) och 1–2 par Kyrkölen, Adelsö 10–13.5 (HAN). Inga häckningar konstaterade.

Stjärtand *Anas acuta*

Endast sträckande fåglar under året där 14 ex kom förbi Svartsjö däme 30.3 (HBd) och 25 ex sågs från Rastaholm 28.9 (MNn).

Årta *Anas querquedula*

En honfärgad fågel sågs rasta i Svartsjö däme 1–13.7 (JBk, MNn).

Skedand *Anas clypeata*

En något tidigt vårfynd i Svartsjö däme 31.3 (REm). En eventuellt ruvande hona observerades i Svartsjö däme 26.4 (MNn). Ingen häckning verkar ha lyckats i år. Högsta antalet som mest 8 ex Svartsjö däme 31.8 (UKi, JWn) och 9 ex Svartsjö däme 3.9 (JWn).

Brunand *Aythya ferina*

1 par sågs i Svartsjö däme 6–30.4 (UNn m fl) därefter endast 1 hane 3–7.5 (JBk, SSg). 1 par Eldgarnsö 6.4 (JWn) och 1 par Menhammarsviken 28.4 (GCd). Förutom 1 par Eldgarnsö 25.5 (MNn) sågs det under maj endast hannar med 1 ex Väntholmsviken 11.5 (GFg, GSd), 2–5 ex Bona dammen 18–28.5 (LBe, SHn m fl), 1 ex Eldgarnsö 24.5 (JWn). Arten förekommer sparsamt hos oss på hösten. I år 1 ex Menhammarsviken 30.8 (MNn), 1 ex Svartsjö däme 31.8 (JWn, UKi m fl) och 1 ex Kyrkölen 18.10 (HAN).

Bergand *Aythya marila*

För tredje året i rad ses arten. I år 1 ex Väntholmsviken 13.9 (GSd) och 1 par rastande Menhammarsviken 2.11 (MNn).

Ejder *Somateria mollissima*

2 ex rastade i vattnet utanför Björnholmen, Kårsön 2.9 (MWm).

Alfågel *Clangula hyemalis*

En hane tillsammans med salskrakar sågs från Eldgarnsö 14.4 (GSd)

Sjöorre *Melanitta nigra*

Den 7–11.4 rastade 2–5 ex på Fiskarfjärden (JSl, GCd m fl). 12 ex rastade vid Lullehovsbron den 17.4 (JBk) och 1 par på Näsfjärden den 24.4 (TPn). Vid Svartsjövikens sträckte 3 ex förbi 3.5 (MNn). Ytterligare 8 ex sågs från Eldgarnsö 4.5 (JWn) och 2 par på Norra Björkfjärden 22.5 (HRp). Enda höstfyndet utgörs av 1 ex S. Björkfjärden 31.8 (MAN, MNn).

Svärta *Melanitta fusca*

En honfärgad troligen yngre hane sågs vid Drottningholm 3.1 (JBk) och Mörbyfjärden 4.1 (UNn). 1 par ute på Fiskarfjärden 9.5 (JWn).

Salskrake *Mergus albellus*

Från den 13.1–30.3 sågs mellan 11–15 ex i Menhammarsviken (UKi, UAn m fl). Under hösten som mest 26 ex Menhammarsviken 9.11 (JWn) och året ut sågs mellan 12–17 ex på lokalen (UNn, MAN m fl).

Småskrake *Mergus serrator*

1 par rastade Fiskarfjärden 8.4 (FTd), troligen samma i Mörbyfjärden 10–12.4 (UKi, FTd m fl). 1 ex Näsfjärden 19.4 (GSd, GFg), 2 par Sättra, Adelsö 22.4 (JBk), 1 par och 1 hane synliga i Menhammarsviken–Pers holme 29.4–24.5 (MAN, UNn m fl). 2 hannar flög förbi Lindby, Adelsö 10.5 (SHn, LBe).

Storskrake *Mergus merganser*

Tre större flockar sågs under året med 109 ex Menhammarsviken 9.1 (UKi), 65 ex Fiskarfjärden 24.3 (JSl) och 81 ex Väntholmsviken 29.3 (GSd).

Järpe *Bonasa bonasia*

Två tidigare kända fynd i kommunen varav ett från området där årets fynd gjordes. 1 ex Älg-hornsudd 17.2 (LBe, SHn).

Rapphöna *Perdix perdix*

Två fynd under året: 1 ex Lovö kyrka 18.3 SSg, MAN m fl) och 1 ex Älby hage 27.4 (UKi).

Vaktel *Coturnix coturnix*

1 ex spelade vid Mastområdet, Lovön 29.5–1.6 (MAn, JWn m fl) och 1 ex Svartsjövikens 1.6–3.6 (FTd, UNn m fl). Något färre antal än senaste åren.

Smålom *Gavia stellata*

1 ex födosökande Drottningholms slott 8.9 (JLt) och 1 ex sträckande S. Björkfjärden 28.9 (MNn).

Storlom *Gavia arctica*

Första kända häckningen i kommunen noterades då 1 par fick ut en unge på nordöstra Färingsö (RLt, CLm). 1 ex sträckande Lovö kyrka 29.3 (MAn). 1 ex stationär i Mörbyfjärden 10–17.4 (FTd m fl) och möjligen samma 18–25.5 (SSg, JWn). Vid Rastaholm födosökte 1 ex 15.4 (UKi). 2 ex Eldgarnsö 7.6 (JWn) och 1 ex i Väntholmsviken 13.6 (GSd, GFg). Från Eldgarnsö hördes 1 ex ropa 31.8 (GCd, JBk). 2 ex sågs i Väntholmsviken 5.9–7.9 (GSd, GFg). Sträckande fåglar var 1 ex Ekebyhovsbacken 13.9 och 4 ex Rastaholm 28.9 (MNn).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

1 ex övervintrade vid Svartsjö kanalbro 3.1–20.2 (JBk, GCd m fl). 1 ex spelade Svartsjövikens 11.5 (JWn) och 1 ex spelade i Svartsjö däme 3.4–25.5 (GSd m fl). Inga tecken på att häckning genomförts här. I Bonadammen häckning (3 ungar) 15.4–31.8 (REm, JWn m fl). 1 ex stationärt framför Drottningholms slott tills isen lade sig 17.11–26.12 (SSg m fl).

Smådopping och svarthake i par

En smådopping i par med en svarthakedopping gjorde häckningsförsök i Torslunda dagvattendamm på Färingsö. Fåglarna anlände till lokalen ungefär samtidigt i början på maj. De hävdade reviret gemensamt och aggressivt mot knipor och gräsänder. Svarthaken hördes spela om nätterna. Senare observerades bobygge och fram till 9 juli sågs fåglarna turas om att ligga på boet men det är oklart om några ägg lades. Efter den 13.7 finns inga rapporter om fåglarna.

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Många fåglar 130 ex upp till minst 200 ex sågs rasta i Mörbyfjärden 28.9–26.10 (MNn, SSg). I Menhammarsviken 100 ex 15.11 (MAn). Rapporter om häckningar kommer från i stort sett varenda vassrugge dvs. doppingen är en karaktärsart på Mälarsjöarna

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Rastande fåglar sågs på 3 lokaler under året. 1 ex Mörbyfjärden 27.7 (MNn), 1 ex Hanholmen, Adelsö 23.8 (MNn) och 1 ex i Menhammarsviken 2.11 (MNn). 1 ex flög förbi Eldgarnsö 31.8 (GCd, JBk) och 1 ex sträckande Rastaholm 28.9 (MNn).

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Rastande på våren: 1–2 ex Mörbyfjärden 12–16.4 (MNn, SSg). Från den 15.4 och sommaren ut 31.8 (MAn, MNn m fl) sågs som mest 3 par i Bonadammen. Inga rapporter om ungar har inkommit. 1 par sågs i Svartsjö däme 25.5–3.6 (MÅg, PÅg m fl), och som för smådoppingen kunde inte heller här något häckningsförsök konstateras. Se också smådopping.

Storskarv *Phalacrocorax carbo sinensis*

I fem kolonier räknade genom Länsstyrelsens Mälaringen inventering fick man i år ihop 366 par (TPn) inom Ekerö kommun. Antalet aktiva par ligger på en relativt stabil siffra jfr de senaste fyra åren. En nygammal koloni återetablerades under året.

Rördrom *Botaurus stellaris*

Spelande fåglar med 1 ex hördes på följande fem olika platser. Väsby hage, Munsö 23.3 (UKi), Menhammarsviken 4.4–9.5 (UNn m fl), Eld-

Ägretthägern i Svartsjöviken

garnsö 6.4–8.6 (REm, JWn), Svartsjö däme 20.5 (HRp) och Väntholmsviken 7.6 (GSd, GFg).

Ägretthäger *Egretta alba*

Förstafynd för kommunen. 1 ex sågs rasta en eftermiddag och kväll i södra delen av Svartsjöviken 15.4 (BLI mfl).

Gråhäger *Ardea cinerea*

Resultatet från Mälارينventeringen 2008 visade på totalt 20 aktiva bon fördelat på fyra olika kolonier, varav en nyetablerad (TPn).

Bivråk *Pernis apivorus*

Fler observationer under häckningstid maj–juli jämfört med tidigare år på 2000-talet. Fyra tydliga revir med spelflygande fåglar observerades i slutet på maj och under sommaren, möjligen tre ytterligare revir inom kommunen. På höststräcket sågs ca 10 fåglar sammanlagt.

Röd glada *Milvus milvus*

2 ex sågs sträcka in på norra Färingsö och passerade senare Svartsjöviken 11.5 (JWn m fl). Dagen efter sågs 1 ex, troligen en av fåglarna från dagen innan, vid Talavid, Lovön 12.5 (CLm, MÅg).

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Som tidigare under de senaste åren kan vi glädja oss över att kunna se havsörn på Mäläröarna. I

år alla månader utom juni månad. Minst 9 ex i omlopp vid Rastaholm 28.9 (MNn).

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Rekordtidig ung hanne vid Svartsjöviken 11.3 (UNn). 6 revir inrapporterade under häckningstid. Ungfåglar observerades i augusti vid Svartsjöviken, Menhammarsviken och Mastområdet, Lovön.

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

Förbisträckande: 1 ex Torslunda 11.4 (GCd), 1 ex Mörbyfjärden 12.4 (MNn), 1 ex Svartsjö däme 15.4 (GOn, JWn), 1 ex Väntholmen 16.4 (GSd, GFg), 1 ex Tappström 22.4 (GFg), 1 ex Menhammarsviken 22.4 (JBk), 1 ex Svartsjöviken 11.5 (MNn m fl), 1 ex Malmviks strandängar, Lovön 3.5 (GOn). På hösten 1 ex Prästvik, Lovön 2.8 (MNn), 1 ex Svartsjöviken 30.8 (GCd), 1 ex Ekebyhovsbacken 13.9 (GCd, MNn m fl), 1 ex Svartsjö däme 24.9 (UNn), 1 ex Svartsjöviken 8.10 (GFg).

Ormvråk *Buteo buteo*

Vinterfynd: Under januari 2–3 ex synliga på Lovön och 1 ex på Färingsö och i december har fyra stationära individer inrapporterats med 2 ex från Färingsö och 2 ex på Lovön. Under hösten sträckte 17 ex Menhammarsviken 30.8, 28 ex Ekebyhovsbacken 13.9, 47 ex Ekebyhovsbacken 14.9, 11 ex Svartsjöviken 20.9 och 16 ex

Ekebyhovsbacken 4.10 alla obsar (MNn). 13 ex Kungsberga 6.10 (JBk).

Fjällvråk *Buteo lagopus*

Övervintrare jan–mars: Har setts på sex olika platser varav 3 ex bedöms vara stationära fåglar. Mastområdet på Lovön 3.1–3.3 (SSg m fl), Menhammarsviken 5.1–20.3 (SHn, LBe m fl) och Svartsjövikens 5.1–8.3 (JBk, MNn m fl). *Hösten:* Vid Svartsjövikens 1 ex 6.12 (JWn) och 1 ex 26.12 (ELg). 1 ex eventuellt 2 ex Brostugan–Drottningholm och Mastområdet under hela månaden (BEn, GSd m fl).

Sträckande: Bra bevakning under året. Totalt sågs ca 30 ex under hösten varav 13 ex Rastaholm 28.9 (MNn), 3 ex Stenhamra 28.9 (JBk), 4 ex Svartsjövikens 30.9 (MNn) och 7 ex Mastområdet, Lovön 3.10 (SSg).

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Fem observationer gällande 6 ex är den högsta siffran på 2000-talet. 1 ex sträckande Skå-Edeby Flygfält 8.3 (MNn), 2 ex Svartsjövikens 5.4 (JWn), 1 ex Svartsjövikens 13.9 (MAn, JBk, SHn m fl), 1 ex Lovö kyrka 18.9 (SSg), 1 ex Svartsjövikens 20.9 (JBk, GCd, UNn).

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

17 inrapporterade aktiva bon i kommunen under året är en fördubbling jämfört med 2007. Bättre rapportering är nog anledningen. Paret på Lovöberget som misslyckades ifjol hade 2008 tre ungar (JSI).

Tornfalk *Falco tinnunculus*

Tornfalken häckar åter på Mälardöarna. 1 par fick ut 3–5 ungar på Lovön och ett andra par vid Svartsjövikens 3 ungar. Ett vinterfynd på Lovön 1.1 (LBe, SHn, JWn) och 1 ex Svartsjövikens jan–feb (UAn, JBk m fl). Några ströobsar utanför nämnda områden gällde sträckande eller rastande fåglar. 1 ex Kärösö Gård 16.3 (MNn). 1 ex Rishögsdammen, Färingsö 13.8 (GSd, GFg), 1 ex Eldgarnsö 31.8 (JWn, UKi), 1 ex Väntholmsviken, Färingsö 6.9 (GSd) och 2 ex Ekebyhovsbacken 7.9 (MAn, GLt).

Aftonfalk *Falco vespertinus*

Kan det ha varit hannen från 2007 som återvände? En 3k+ hanne fanns några timmar vid Svartsjö Dämme 28.5 (GCd, JBk m fl).

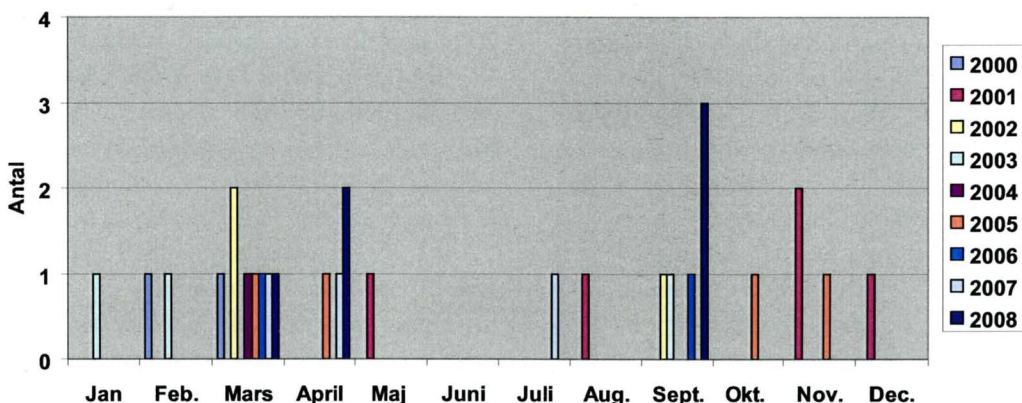
Stenfalk *Falco columbarius*

Sju falkar sedda i år är något över normalantalet. 1 ex Svartsjövikens 4.4 (MNn), 1 ex sträckande Ekebyhovsbacken 13.9 (MNn), 1 ex rastande Svartsjövikens 13.9 (SHn, LBe). Vid Svartsjö dämme sågs 1 ex 22.9 (GSd) och 1 ex 27.9 (JBk). 1 ex fög förbi Svartsjövikens 30.9 (GCd) och 1 ex sträckande Ekebyhovsbacken 4.10 (MNn).

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Säkra häckningsuppgifter från fem olika lokaler föreligger, men ytterligare minst tre revir bedöms finnas i kommunen.

Månadsvis fördelning av kungsörnar i kommunen 2000–2009.
Källa. Svalan och Fåglar på Mälardöarna 2000–2007.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

Rekordmånga observationer med ca 11 ex inblandade. 1 ex jagandes duvor Torslunda 9.5 (GCd). Den 25.5 observerades en fjolårshanne vid Prästvik, Lovön (MNn) och några timmar senare troligen samma fågel vid Svartsjö däme (MNn). 1 ex förbiflygande Mastområdet, Lovön 11.7 (SSg). 2 ex sträckte förbi Svartsjö däme 16.8 (MNn) och 1 ex kom förbi Mastområdet, Lovön 24.8 (SHn, LBe). En jagande och rastande falk omkring Svartsjövikens från den 24.8–21.9 bedöms som en och samma fågel, en liten hanne (JBk, JWn m fl). 1 ex födosökande Mastområdet, Lovön 25.8 (GSd, GFG), 1 hona sträckande Svartsjövikens 30.8 (JBk). 1 ex Svartsjövikens 7.9 ((MAn, GLt) och 1 ex jagandes duvor runt Lindöberget, Lovön 12.10 (TVr).

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Vinterfynd: 1 ex födosökande Ekerö kyrka 12.1 (JBk). 11 revirhållande fåglar inrapporterade från bla Svartsjö Dämme 2 ex, Svartsjövikens 3 ex, Menhammarsvikens 2 ex, Ölsta tegeldammar 1 ex, Illända, Färingsö 1 ex och 1 ex Bonadammen.

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

1 ex spel Svartsjövikens 14.5–3.6 (JBk, LBB m fl). Första exemplaret sedan 2004 som stannat en längre period.

Kornknarr *Crex crex*

1 ex spelade 1.6–7.6 Mastområdet, Lovön (MNn, FTd m fl)

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Vinterfynd med 1 ex vid Rastaholm 26.1 (MNn). Tre revir i små blöthål på Norra Färingsö. Ett i Rishögsdammen (Prästnibble), ett i närliggande Ölsta tegeldammar och ett vid Tufa marina, Illända (GSd m fl). 1 ex hördes i Bona damm, Munsö 25.5 (JWn). Under sensommar – höst sågs 1 ad med 3 juv i Svartsjö däme 16–31.8 (GCd, MNn), 1 juvenil Bona dammen 31.8 (MNn, MAn), 1 juvenil Svartsjö däme 10.9 (UNn), 1 juvenil Helgö kanal 16.9 (UKi) och 2 ex Svartsjövikens 8.10 (BEn).

Sothöna *Fulica atra*

Ansamlingar med > 99 ex: 150 ex Svartsjövikens 29.3 (JWn), 150 ex Menhammarsvikens 3.8 (MNn), 100 ex Kovikens, Lovön 30.8 (MAn) och 150 ex Eldgarnssundet 23.11 (LSg).

Trana *Grus grus*

Första för våren blev 3 ex rastande Lovö kyrka 12.3 (FTd). Högsta dagssiffran blev 125 ex sträckande Lindhaga, Färingsö 14.10 (JBk).

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Ca 10 par inrapporterade från småholmar och öar runt om i kommunen.

Mindre strandpipare *Charadrius curonicus*

1–2 par sågs i Svartsjö Dämme under häcknings-tid med en genomförd häckning. Revirhävande par också vid Malmviks strandängar (2–3 par), Kyrkpölen på Adelsö (1 par), Kärsö grustag (1 par) och Torslunda dagvattendamm (1 par) varav häckningar på två av lokalerna kunde konstateras.

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

Rastande: 1 ex Svartsjö däme 15.5 (GSd), 1 ex Troxhammar golfbana 5.7 (MNn), 1 ex Svartsjö däme 20.7 (JBk) och 4 ex Svartsjö däme 7–8.8 (JBk SSg). 1 ex sågs förbiflygande Väntholmsvikens 2.7 (GSd).

Fjällpipare *Charadrius morinellus*

7 ex rastade på en åker mellan Löten och Bona, Munsö 18.5 (MNn, UKi mfl). Detta var första obsen sedan 2000 och den tredje kända i kommunen.

Ljungpipare *Pluvialis apricaria*

En tidig fågel sågs vid Skå kyrka 26.3 (UNn). Mellan 20 ex upp till 42 ex rastade i år vid Svartsjövikens 17–26.4 (UNn, JWn), 17 ex 3–4.5 (UKi, MNn). 7 ex sträckte förbi Ekebyhovsbacken 3.8 (MNn), 5 ex Mastområdet, Lovön 13.9 (MAn), 11 ex sträckande Adelsö kyrka 13.9 (HAn) och 5 ex förbiflygande vid Menhammarsvikens 14.9 (LBe, SHn).

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

En fantastisk upplevelse för (MNn och JWn) med hela 252 ex sträckande observerade från Ekebyhovsbacken 3.8.

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

De första för våren rastade med 1 ex Mastområdet, Lovön 25.2–27.2 (SSg, FTd m fl) och 5–7 ex Mastområdet, Lovön 28–29.2 (GOn, FTd). I slutet på juni sågs ca 300 ex vid Svartsjö Dämme (JBk m fl) och i augusti upp till ca 400 ex (MNn m fl). September t.o.m. mitten på oktober ca 200 ex rastande i Svartsjöviksområdet (MAn, BEn m fl). 200 ex Kyrkpölen, Adelsö 13.9 (HAn).

Kustsnäppa *Calidris canutus*

1 ex rastade i Svartsjö dämme 16.7 (SSg m fl) och 1 ex möjligen samma individ Svartsjö dämme 20.7 (JBk). Hela 20 ex sträckande Ekebyhovsbacken 3.8 (MNn).

Småsnäppa *Calidris minuta*

Två höstobservationer med 1 ex rastande i Svartsjö dämme 20.7–23.7 (JWn, JBk m fl) och 1 ex Torslunda 11.9 (GCd, MNn m fl).

Mosnäppa *Calidris temminckii*

4 ex rastade i Svartsjö dämme 9–10.5 (GCd m fl) och 5 ex förbiflygande Översilningsområdet, Svartsjövik 18.5 (JWn). 3 ex rastande 14–20.5 (SSg m fl) som sedan sträckte åt norr vid Torslunda dagvattendamm 20.5 (GCd). På hösten rastande med 4 ex Svartsjö dämme 16.7 (MNn, RE m) och max 7 ex Svartsjö dämme 9.7–21.7 (GSd, GFg m fl).

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

Den 16–21.7 sågs som mest 16 ex rasta i Svartsjö Dämme (MNn, GCd m fl). Största kända flocken tidigare var på 7 ex i Dämnet 2007. 1 ex Svartsjö dämme 2.8 (MNn).

Kärrensäppa *Calidris alpina*

Första rastande fågeln sågs med 1 ex Svartsjö dämme den 5.7 (MNn) sedan sågs några få ex till som mest 30 ex i Dämnet 16.7–26.7 (SSg, JBk m fl) och 2 ex 6.8–7.8 (UNn, SSg). 6 ex sträckte förbi Ekebyhovsbacken 3.8 (MNn).

Myrsnäppa *Limicola falcinellus*

1 ex Svartsjö dämme 20.7 (GSd) blev första fyndet sedan 2004 och det tredje kända.

Brushane *Philomachus pugnax*

Fynd > 15 ex: 22 ex rastade Torslunda dagvattendamm 11–19.9 (GCd, UKi m fl).

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*

Även i år hördes 1 ex spela i Svartsjövik 22.4–4.5 (GCd, JBk m fl). Relativt många stöttes under året med 1 ex Helgö kanal 27.3 (UKi), 1 ex Svartsjö kanal 13.5 (LBe), 1 ex Svartsjö dämme 2.8 (MNn), 1 ex Svartsjövik 21.9 (MAn, SSt). En övervintrande fågel fanns vid Helgö kanal 25.12 och året ut (UKi m fl).

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*

25 ex födosökte i Svartsjö dämme 20–21.7 (UKi, MvKa m fl).

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

För andra året i rad hördes spelande. 1 ex Svartsjövik 3.5 (MNn, JWn). 1 ex uppskrämd vid Svartsjövik 17.8 (JBk).

Morkulla *Scolopax rusticola*

Vinterfynd: 1 ex stöttes i surdråag N. Uppgård, Stenhamra 3.1 (RE m) och 1 ex rastande på vägen Rörby–FRA, Lovön 24.2 (MNn).

Myrspov *Limosa lapponica*

Anmärkningsvärt många observationer under året. 9 ex kom sträckande över Svartsjövik 16.4 (GFg, CLm m fl). 12 ex i delvis sommarträkt rastade i Svartsjö dämme 19–20.7 (GCd m fl) varav 6 ex var kvar tom 21.7. Smått fantastiska 150 ex sågs sträckande från Ekebyhovsbacken 3.8 (MNn). En ungfågel rastade en längre period i Torslunda dagvattendamm, Färingsö 11–22.9 (GCd m fl).

Småspov *Numenius phaeopus*

1 ex sträckande Rishögsdammen, Prästnibble 8.5 GSd, 2 ex sträckande Lindöberget, Lovön 29.6 (MNn) och 1 ex rastande Svartsjövik 20.7 (JBk).

Storspov *Numenius arquata*

> 1 ex observerad: Sträckande fåglar sågs med 5 ex Svartsjövik 16.4 (CLm, JSl m fl), 2 ex

Foto Göran Forsberg

Myrspovar i Svartsjö dämma.

Svartsjö dämma 26.4 (MNn), 12 ex Färingsö nordligaste udde 23.6 (CLm), 5 ex Lindöberget, Lovön 29.6 (MNn), 11 ex Närlunda, Ekerö 29.6 (MNn), 2 ex Svartsjö dämma 29.6 (MNn), 3 ex Ekebyhovsbacken 3.8 (MNn). Rastade gjorde som mest 4 ex Svartsjövikens 23.4 (MAn, UNn) och 4 ex Svartsjövikens 11–12.8 (REm UNn)

Svartsnäppa *Tringa erythropus*

Första för året sågs i Svartsjö dämma 10.5 (UKi). Därefter sågs 22 ex rasta vid Hovgården, Adelsö 12.5 (BLd). Upp till som mest 6–8 ex rastade i Svartsjö dämma under perioden 17.6–19.7 (UNn, RE m fl). 6 ex Kyrkölen, Adelsö 21.6 (HAn). Sista höstobservationen tillika den senaste kända någonsin blev 1 ex förbiflygande Svartsjövikens 7.9 (GCd, JBk).

Rödbena *Tringa totanus*

5 ex födosökte i Svartsjö dämma 24.4 (JWn). 1 par hävdade revir under våren i Södra delen av Svartsjövikens och 1 par i Svartsjö Dämme. Trolig lyckad häckning i Dämmet där en juvenil sågs första gången 5.7 (MNn). Övriga obsar: 1 ex Torslunda dagvattendamm, Färingsö 23.5 (GCd) och 1 ex Mastområdet, Lovön 24.7 (FTd).

Gluttsnäppa *Tringa nebularia*

Rastande, Svartsjö Dämme: Varierande mellan

7–10 ex i 29.6–16.7 (MNn, SSg m fl), 23 ex 17–19.7 (SSg) och juli månade ut 7–10 ex (SHn, LBe).

Skogssnäppa *Tringa ochropus*

Inga större antal sedda under året. Som mest sågs 4 ex Svartsjö dämma 17.7 (SSg). Ett ex hördes spela vid Svartsjö dämma 3.6 (NWk, MÅg).

Grönbena *Tringa glareola*

Ett antal tidigt rastande fåglar sågs med 1 ex Svartsjö dämma 24.4 (JBk), som ökade till 2 ex Svartsjö dämma 26.4 (MNn). 4 ex Mastområdet, Lovön 26.4 (SSg) och 2–3 ex Svartsjövikens 27–29.4 (UNn, GCd). Rastande > 30 ex: 57 ex Svartsjö dämma 5.5 (GSd) och i juli mellan 35 ex till max 50 ex 9–23.7 (JBk, SSg m fl).

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos*

Tredje året i rad med en något tidigt individ. Älby hage 28.4 (UKi).

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

En obs föreligger med 1 ex födosökande Södra Ekebyskäret, Hovgårdsfjärden 21.5 (HRp, ASn).

Dvärgmåsar *Larus minutus*

Endast sträckande fåglar i år med 1 ex Hanholmen, Adelsö 23.8 (MNn), 6 ex Rastaholm, 28.9 (MNn), 2 ex Stenhamra, 28.9 (JBk).

Skrattmåsar *Larus ridibundus*

Häckning: 160 par fick ut minst 125 ungar på Fiskarholmen, Fiskarfjärden (JSI).

Silltrut *Larus fuscus fuscus*

Enda kända paret i år rapporteras från Koffsan, Drottningholm 27.5 (NWk, MÅg).

Larus fuscus intermedius

1 ex av den ljusare västkustrasen sågs på Koffsan, Drottningholm 22.5 (TVr). Sågs i par med östersjörasen *L. fuscus fuscus*.

Kentsk tärna

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

12 observationer är en hög årssiffra (ev dubbelräkning). 1 ex Grankulla gård 24.5 (CLm), 1 ex Färingsö nordligaste udde 10.7 (CLm), 2 ex Prästvik, Lovön 27.7 (MNn), 2 ex (ad + juv.) Menhammarsviken 31.7 (JWn), 1 ex födosökte i Hilleshögviken 3.8 (JBk), 2 adulta rastade i Svartsjö dämme 7–8.8 (UNn, SSG), 2 ex (ad + juv.) födosökande Jungfrusundsviken 16.8 (MNn, JWn) och 1 ex Hanholmen, Adelsö 23.8 (MNn).

Kentsk tärna *Sterna sandvicensis*

Troligen ny art för kommunen. 2 ex sågs sträckande på hög höjd vid Prästvik, Lovön 2.8 (MNn). Uppgift om en observation från Menhammarsviken i början på 1980-talet föreligger dock (SSG).

Fisktärna *Sterna hirundo*

3 ex något tidigt anlända Närlunda, Ekerö 14.4 LBe. Häckning: 20 par ruvande och med ungar Fiskarholmen 26.6 (JSI, NWk).

Silvertärna *Sterna paradisaea*

Tre observationer för denna ej årligt sedda art. Bättre täckning av Mälarfjärdarna under huvdflyttningen skulle ge fler observationer. 1 ex Prästvik, Lovön 10.5 (MNn, JBk), 1 ex Menhammarsviken 3.8 (MNn) och 3 ex sträckande Svartsjö dämme 16.8 (MNn).

Skogsduva *Columba oenas*

Våröbsar: 1 ex sjungande Svartsjövikens 10.2

(GCd), 1 ex förbiflygande Älby hage 10.2 (UKi), 3 ex sträckande Torslunda 11.2 (GCd) och 3 ex flög förbi Älby hage 15.2 (PFn).

Ringduva *Columba palumbus*

Våröbsar: 4 ex stationära Älby hage 8–10.2 (UKi) och första spelande den 15.2. 1 ex Skärviks Båt-brygga, Ekerö 9.2 (JWn), 5 ex Menhammarsviken 10.2 (JWn), 3 ex Rörby–FRA, Lovön 14.2 (FTd). Övervintrande: 2 ungfåglar i december Närlunda, Ekerö (LBB). Ca. 1 000 ex sågs omkring Ekebyhovsbacken 13.9 (MNn) och ca. 4 400 ex sträckte Ekebyhovsbacken 4.10 (MNn).

Turkduva *Streptopelia decaocto*

En för oss okänd liten population skall ha häckat på Husby gård, Munsö under flera år. 2009 får visa i vilken omfattning. 1 ex spelade tillfälligt i Torslunda, Färingsö 6.5 (GCd) och 1 ex förbiflygande Ekebyhovsbacken 13.9 (MNn).

Gök *Cuculus canorus*

Ca 35 ropande fåglar mellan 3.5 t.o.m. 28.6 vilket är den högsta siffran under 2000-talet.

Berguv *Bubo bubo*

Efter tio års frånvaro har uven åter setts på mäläröarna. Den 2.11 kom 1 ex inflygande från Görvelns naturreservat i Järfälla till Älghornsudd, Väntholmen (RSt m fl). Under julhelgen hördes också en fågel ropa på Lovön (MNn). Om det är samma fågel kan vi bara spekulera kring.

Sparvugglan på Lovön

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*

Även i år kunde Sveriges minsta uggla ses runt en matning i skogen vid Koviken på Lovön. 13.1–5.3 (UNn, JWn m.fl.) och under hösten 22.11 (SHn, LBe). Övriga obsar var 1 ex Klippans väg, Färingsö 8.3–9.3 samt 26.3 (GSd, GFg) och 1 ex Jungfrusundsåsen 3.12 (BDk, UDk).

Hornuggla *Asio otus*

Vid Svartsjövikens sågs troligen samma fågel 1.5 (JBk) och 4.5 (MNn), 1–2 ex Lovö kyrka 5.6–12.6 (JBk m fl). Trolig häckning på Lovön (GCd).

Jorduggla *Asio flammeus*

1 ex Svartsjö däme 15.4 (GOn m fl), 1 ex Svartsjövikens 9.5 (UNn), 1 ex Mastområdet Lovön 7.6 (SHn, LBe), 1 ex Mastområdet Lovön 23.9 (FTd) och 1 ex Mastområdet 27.9 (LBe, SHn, JWn).

Pärluggla *Aegolius funereus*

Den stora mängd pärluggla som var på invasionsrörelse i höstas märktes av även på Mälarearna. 1 ex sågs och hördes Svartsjövikens 25.9 (JBk), 1 ex hördes i Prästvik, Lovön 28.9 (MNn), 1 ex hördes från Väntholmen, Färingsö 3.10 och 6.10 (GSd, GFg) och 1 ex hördes i Älby hage 17.10 (UKi).

Tornseglare *Apus apus*

Den första fågeln för året flög förbi Svartsjö däme 20.4 (GSd). Som årets sista sågs 5 ex i Menhammarsviken 7.9 (JWn) och 7 ex vid Torslunda 10.9 (GCd). Dessa fynd får anses som relativt tidiga respektive sena för vår breddgrad.

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

En ovanlig syn på Mälarearna. I år sågs dock 1 ex vid Prästvik på Lovön först 12.4 (MNn) och sen även 4.5–10.5 (JBk, JWn).

Göktyta *Jynx torquilla*

Endast sex revirhållande fåglar vilket är en nedgång jämfört med 2007 då 14 st inrapporterades. 2 par i holk häckade i Torslunda och ett par vid Svartsjövikens. Ungarna ringmärktes i göktyteprojektet regi (SLn, UKi).

Gråspett *Picus canus*

För fjärde vintersången i rad sågs en hona vid fågelmatningen i Älby hage (UKi m.fl.). Fågeln stannade till 16.3 och återvände inte hösten 2008.

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*

Under året har tio revirhållande hannar/par inrapporterats. En häckning har konstaterats vid Hillersjönäs på Färingsö (CLm).

Trädlärika *Lullula arborea*

Sjungande fåglar: 1 ex Hagalund, Adelsö 16.3–28.6 (HAn), 1 ex Prästnibble, Färingsö 20.3–14.4 (REm, GSd), 2 ex Torslunda, Färingsö 28.3–4.5 (GCd m fl). 1 ex Geomagnetiska observatoriet, Lovön 2.4–3.4 (FTd, MAn) och även 1.7 (FTd). 1 ex Mastområdet 2.4 och 2.7 (FTd), 1–2 ex Sandudden 26.3–2.5 (JHn m fl), 1 ex Falkenstorp, Färingsö 1.5 (MTg) och 1 ex Kärso grustag, Munsö 1.6 (MNn).

Sånglärika *Alauda arvensis*

De första fåglarna sågs redan i slutet av februari. 2 ex hördes Älby hage 27.2 (UKi) och 6 ex rastade vid Mastområdet 28.2 (FTd).

Backsvala *Riparia riparia*

En koloni med ca 70 bohål fanns vid Löten grustag på Munsö 28.5 (REm). En sen backsvala sågs vid mastområdet, Lovön 20.9 (MNn).

Trädpiplärka *Anthus trivialis*

Fenologirekord för kommunen då en fågel sågs vid Svartsjö däme redan 1.4 (GSd).

Ängspiplärka *Anthus pratensis*

Även här rekord för kommunen med tidiga fynd på två lokaler: 2 ex Väsbymossen, Skå 11.3 (REm), 1 ex Svartsjö däme 11.3 (UKi).

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

Ett mycket bra år för arten med hela elva inrapporterade fåglar. 1 ex Svartsjö däme 6.9 (TVr), 1 ex rastade Svartsjö däme 10.9 (JBk), 1 ex sträckande Ekebyhovsbacken 13.9 (MNn), 1 ex rastade vid Prästnibble, Färingsö 13.9 (GSd, GFg), 1 ex Rishögsdammen, Färingsö 15.9 (GSd), 2 ex förbi Prästvik, Lovön 19.9 (JWn) och 4 ex sträckande Ekebyhovsbacken 20.9 (MNn, SHn, LBe).

Gulärta *Motacilla flava*

Minst två par vid Svartsjö däme där det också sågs flygga ungar i juli. Vid Malmviks strandängar ett par samt i Menhammarsviken ett par.

Forsärta *Motacilla cinerea*

Arten har endast observerats en gång tidigare, (Menhammarsviken 2006). Forsärta nummer två för kommunen sträckte förbi Ekebyhovsbacken 4.10 (MNn).

Strömstare *Cinclus cinclus*

1 ex födosökande Rastaholm 1.1–10.2 (JWn m fl), 1 ex vid Stockbybadet, Stenhamra 7.1 (PEm) och även 10.2 (GCd). 1 ex Lurudden, Helgö 2.3 (UKi).

Foto Björn-Olof Swanholm

Gulärta vid Svartsjö däme

Gärdsmyg *Troglodytes troglodytes*

Gott om vinterfynd med 7 ex i januari, 4 ex i februari och hela 15 i december.

Rödhake *Erithacus rubecula*

Vinterfynd: 1 ex Klippans väg, Prästnibble 15.3 (GSd, GFg) och 1 ex Svartsjövikens 25.12 (BDk, UDk).

Blåhake *Luscinia svecica*

Hela tre vårfynd med 1 ex Torslunda, Färingsö 14.5 (SSg), 1 ex Mastområdet 25.5 (MNn) och 1 ex Svartsjö däme 27.5 (JBk). Första höstfågeln sågs vid Menhammarsviken 27.8 (SSg) och vid Svartsjövikens den 31.8 (GCd, JBk). Därefter sågs 1–2 fåglar t.o.m. 24.9 runtom viken. 1 ex Torslunda 15.9 (GCd), 1–2 ex Mastområdet 17.9–19.9 (FTd, JWn), 1 ex Oskarsborg, Lovön 18.9 (FTd), 1 ex Lovö kyrkängar 19.9 (FTd) och 1 ex Malmviks strandängar 27.9 (JWn).

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Även i år höll det till 1 par vid Sanduddens skola 28.4–10.5 (GCd m fl).

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

En relativt sen fågel sågs vid Svartsjövikens 8.10 (BEn).

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

Vinterfynd: 2 ex Eldgarnsö 1.1 (REm), 1 ex Färentuna kyrka 1.1–4.1 (JWn m fl), 2 ex Kungsbergabadet 9.1 (JBk), 1 ex Väsby hage 10.1 (UKi), 2 ex Hogsta herrgård, Lovön 20.1 (MNn), 4 ex Eldgarnsö 15.2 (UKi), 1 ex Väsby hage 25.2 (UKi), 1 ex Färentuna kyrka 13.12 (AEn, TEn), 1 ex Ilända 13.12 (AEn, TEn), 1 ex Helgö kanal 27.12 (HAn).

Gräshoppångare *Locustella naevia*

1 ex Menhammarsviken 10.5–11.6 (MAN m fl), 1 ex Husby, Munsö 10.5 (MNn), 2 ex Svartsjövikens 11.5 (JWn), 1 ex Fladen 23.5 (UKi), 1 ex Väntholmen 6.6–7.6 (GSd, GFg), 1 ex Älvnäs, Tappström 15.6–29.6 (MNn m fl) och 1 ex Skarnholmen, Färingsö 23.6 (CLm).

Flodsångare *Locustella fluviatilis*

1 ex hördes vid Lindö, Lovön 15.6–20.6 (MNn m fl). Senast arten hördes på Mälarsjöarna var år 2000.

Kärrensångare *Acrocephalus palustris*

Ett bra år för arten på Mäläröarna. 1–2 ex Mastområdet 9.5–17.6 (SSg m fl), 1 ex Svartsjövikens 1.6–6.6 (FTd, NWk m fl), 1 ex Törnbyviken 1.6 (JBk), 1 ex Eldgarnsö 7.6 (JWn), 1 ex Tranholmen, Närlunda 29.6 (MNn).

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

1–2 ex stationär Svartsjö däme 9.5–26.7 (MNn, SSg m.fl.), 1 ex sjöng i Älby hage 15.5–20.5 (UKi m fl).

Härmsångare *Hippolais icterina*

Totalt hördes 13 sjungande fåglar på sammanlagt tio olika lokaler, vilket får ses som ett bra år för Mäläröarna.

Törnsångare *Sylvia communis*

Ett tidigt sjungande ex hördes i Toroslunda 4.5 (GCd).

Trädgårdssångare *Sylvia borin*

Tidiga fynd: 1 ex Svartsjövikens 3.5 (MNn), 1 ex Eldgarnsö 4.5 (JWn), 1 ex Rishögdammen,

Färingsö 8.5 (GSd), 1 ex Toroslunda 9.5 (GCd), 1 ex Lindhaga, Färingsö 13.5 (JBk), 1 ex Prästvik, Lovön, 14.5 (FTd).

Gransångare *Phylloscopus collybita*

Sjungande fåglar: 1 ex Eldgarnsö 19.4–20.4 (GSd, GFg m fl), 1 ex Jungfrusund 20.4 (BDk, UDK), 1 ex Älby hage 27.4 (JWn), 1 ex Älghorn-sudd 25.5 (MOF), 1 ex Eldgarnsö 31.5 (MNn). *Oktoberfynd:* 1–2 ex Toroslunda 2–3.10 (GCd).

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Sex tidigare kända fynd och det senaste gjordes 1995. I år sågs 1 ex på Väntholmen 30.9 (MNn, JBk).

Skägges *Panurus biarmicus*

Inga vinterfynd gjordes i år. Fynden är koncentrerade till Menhammarsviken, där låga antal observerats (UNn m fl) och Svartsjövikens där som mest 20 ex sågs. Ungfåglar observerades i Svartsjövikens under augusti (UKi m.fl.). Enda fyndet på annan lokal är från Älby hage 27.4 (JWn).

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Denna skönsångare hördes sporadiskt på Eldgarnsö 24.5 (JKe, AKe) och 31.5 (JBk, JWn m fl).

Varfågel *Lanius excubitor*

Vinterrevir på de klassiska lokalerna Menhammarsviken, Svartsjövikens, Mastområdet, Malmviks strandängar och Älby hage. *Övriga fynd:* 1 ex Kaggeholm, Helgö 7.1 (REm), 1 ex Tillflykten, Lovön 13.1–2.3 (FTd), 2 ex sträckte Rastaholm 28.9 (MNn), 1 ex Väntholmen 30.9 (SHn, LBe), 1 ex Oskarsborg, Lovön 4.10 – 30.12 (FTd), 1 ex Stavsund 11.10 (HAn), 1 ex Norrby, Lovön 7.11 (FTd), 1 ex Skå Edeby–Skå kyrka 17.11 och 13.12 (LBe, AEn, TEn), 1 ex Lindby, Adelsö 22.12 (HAn), 1 ex Hagalund, Adelsö, 27.12 (HAn), 1 ex Stavsund 31.12 (JWn).

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes*

2 ex Lindhaga, Färingsö 3.3 (JBk), 1 ex Kärsons badplats 12.4 (MNn), 1 ex Sjöängen, Munsö 1.6 (MNn). I Väsby hage sågs 1 ex 12.7 (GSd), 1 ex 27.8 (UKi), 1 ex 4.9 (UNn) och 1 ex 25.10 (MAn). I Älby hage hördes 1 ex 27.8 (UKi) och

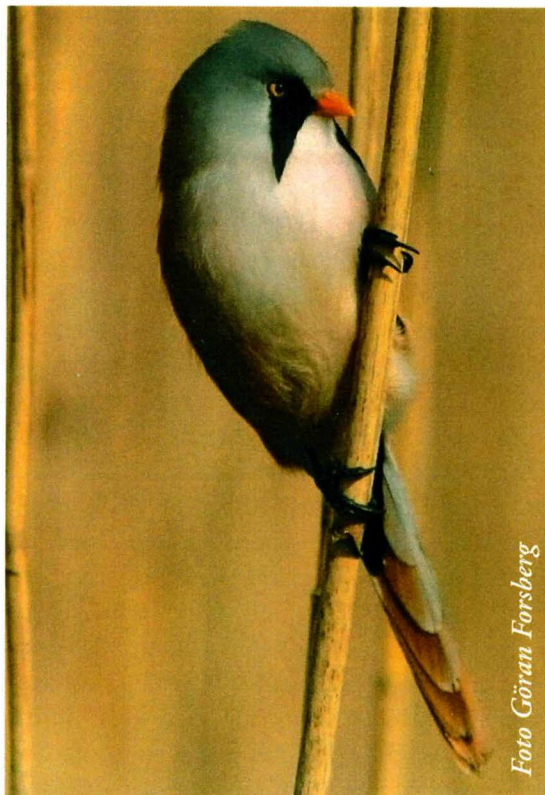

Foto Göran Forsberg

Skägges

2 ex flög förbi Menhammarsviken 14.9 (SHn, LBe). 2 ex Ekebyhovsbacken 20.9 (LBe, SHn, MNn), 1 ex Torslunda 22.9 (GCd), 1 ex Stenhamra 28.9 (JBk), 1 ex Torslunda 10.10 (GCd) och den 26.10 flög 1 ex förbi Mastområdet (MNn).

Råka *Corvus frugilegus*

2 ex Lovö kyrka 3.3 (LBe, FTd), 1 ex Sörvatenslaboratoriet, Lovön 8.3 (JWn), 1–2 ex Svartsjövikens 8.3–24.4 (REm m fl), 3 ex sträckande Mastområdet 30.3 (SSg), 2 ex Mastområdet 27.9 (FTd), 1 ex Prästnibble, Färingsö 22.10 (GSd) och 1 ex Adelsö kyrka 25.10 (HAn).

Svartkråka *Corvus corone corone*

1 ex sträckte förbi Mastområdet, Lovön 29.2 (SSg).

Stare *Sturnus vulgaris*

Övervintrande: 1 ex Koviken, Lovön 11.2 (REm), 3 ex Lovö kyrka 13.12 (SSg), 8 ex Svartsjövikens 28.12 (GCd).

Bofink *Fringilla coelebs*

Vinterfynd: 1 ex Gällstaö 3.1 (JSl), upp till 5 ex Lindhaga, Färingsö 3.1–13.1 (JBk, UAn m fl). På matningen vid bofinkssäkra Söderströms väg i Stenhamra sågs 1 ex 14.1 (REm) och 3 ex 28.12 (REm).

Bergfink *Fringilla montifringilla*

Vinterfynd: 1 ex Gällstaö 3.1–3.2 (JSl), 1 ex Tofta gård, Adelsö 27.12 (HAn).

Grönfink *Carduelis chloris*

Större flockar: 200 ex Ekebyhovsbacken 29.7 (JWn), 200 ex födosökande Oskarsborg, Lovön 18.9 (FTd), 500 ex Bonadammen 5.10 (SHn, LBe), 300 ex Eknäs, Stenhamra 14.10 (REm).

Steglits *Carduelis carduelis*

Obsar > 29 ex: 150 ex Ekebyhovsbacken 23.8 (JWn) som minskade till ca 30–40 ex Eke-

byhovsbacken 27.8–20.9 (UNn m fl). 30 ex till som mest 85 ex vid Mastområdet Lovön 1–7.9 (SSg, FTd). 30 ex Svartsjövikens 17.9 (JBk), 35 ex Stenhamra 14.10 (REm).

Hämpling *Carduelis cannabina*

En häckning Ansgarsmonumentet, Björkö 25.7 (TVr). Det finns också rapporter om bobygge vid Skytteholms herrgård 30.4 (MAn) samt Sandudden, Ekerö 1.5 (UKi). Ca åtta revir (sjungande hanar) har inrapporterats runtom på Mäläröarna.

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris*

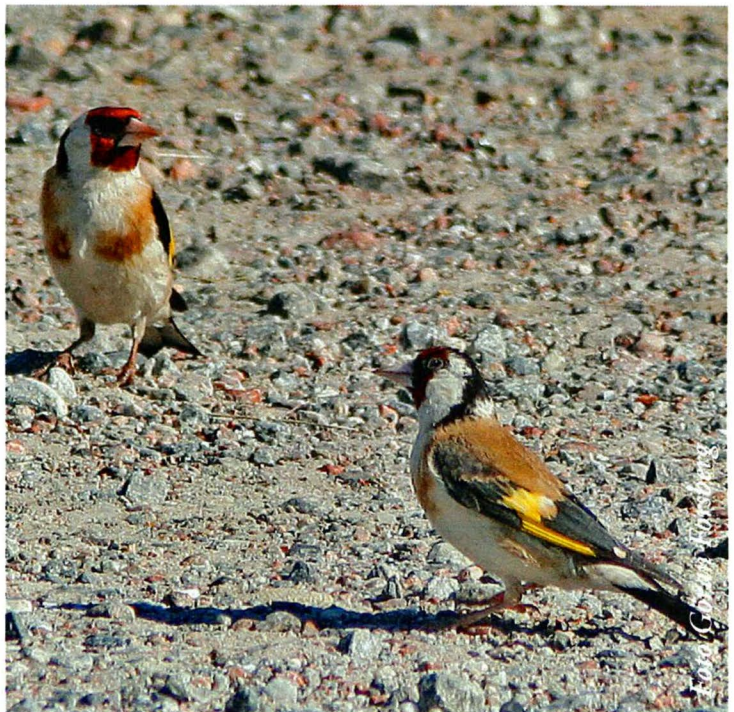
8 ex rast Torslunda, Färingsö 2.4 (GCd), Vid Mastområdet, Lovön sågs 1 ex 2.4 (FTd) och 1 ex 16.4 (FTd), 8 ex rastande Adelsö kyrka 19.4 (HAn) och 2 ex kom förbi Mastområdet, Lovön 10.11 (GSd).

Brunsiska *Carduelis flammea cabaret*

1 ex rastade kort i en flock med nordliga släktingar vid Mastområdet, Lovön 26.10 (MNn).

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera bifasciata*

Ett nästan lika bra år som invasionsåret 2002. 1

Steglitspar

ex lockade vid Älby hage 25.7 (UKi). I lärkträden vid Ekebyhovsbacken sågs 1–3 ex 27.7–29.7 (MNn, FTd, m fl) och 3 ex 3.8 (MNn). 2 ex flög förbi Björkvik, Färingsö 3.8 (JBk) och 1 ex Ekebyhovsbacken 16.8 (GSd).

Mindre korsnäbb *Loxia curvirostra*

Ett fyrtiotal obsar under året där bara januari saknar fynd. Största antal var 20 ex sträckande över Torslunda 26.5 (GCd).

Större korsnäbb *Loxia pytyopsittacus*

1 ex Prästnibble, Färingsö 10.8 (GSd), 1 ex rastade på Hanholmen, Adelsö 23.8 (MNn), 2 ex flög förbi Hagalund, Adelsö 23.8 (HAN), 2 ex födosökande Lindhaga, Färingsö 13.9 (JBk) och 1 ex Svartsjövik 2.11 (LBe, SHn).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Anmärkningsvärt år då sex fynd av arten gjordes. En ung sjungande hane Knalleborg 20.5 (UNn, MAn m fl), 1 ex Älby hage 17.5 (UKi, MNn), 1 ex Nyckelby 18.5 (MNn, UKi), 1 ex Malmviks strandängar 25.5 (FTd), 1 ex Hagarängen, Ekerö 25.5 (BDk, Udk), 1 ex Fladen 1.6 (MNn).

Tallbit *Pinicola enucleator*

Inga stationära fåglar i år heller men väl 5 ex som flög förbi Stenhamra centrum 14.11 (PEm), 25 ex rastade vid Lovö kyrka 8–9.12 (SSg).

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*

Även i år ligger Älby hage i topp och som mest kunde 42 ex räknas in den 27.2 (UKi), även 25 ex vid Helgö kanal 17.2 (JWn).

Lappsparv *Calcarius lapponicus*

Endast höstfynd av arten och samtliga i september: 9 ex Menhammarsviken 6.9 (MTn), 1 ex sträckte förbi Ekebyhovsbacken 13.9 (GCd, UKi, MNn), 1 ex sträckte förbi Svartsjö däme 13.9 (GSd), 1 ex Svartsjövik 17.9 och 20.9 (JBk), 1 ex Barkarby, Lovön 23.9 (FTd).

Snösparv *Plectrophenax nivalis*

Ett okänt antal hördes sträcka förbi vid Prästvik,

Lovön 30.3 (GCd), 1 ex födosökte vid Malmviks strandängar 14.4 (MNn), 5 ex sågs vid Svartsjö däme 15.11 (REm).

Ortolansparv *Emberiza hortulana*

1 ex rastade kort vid Ekebyhovsbacken 30.8 (MNn) och 1 ex hördes på Eldgarnsö 31.8 (GCd, JBk).

Videsparv *Emberiza rustica*

Tre tidigare fynd av arten inlagda på Svalan, Lovön 1981 och 1983 samt Menhammarsviken 1986. I år ökades dessa på med 1 ex Svartsjövik 5.9–6.9 (JBk, MNn) och 1 ex som sågs och hördes vid Ekebyhovsbacken 20.9 (MNn).

Rapportörer

(HAN) Hasse Andersson, (MAN) Mats Andersson, (UAN) Ulf Aronsson, (HBd) Hasse Berglund, (JBk) Jan Björk, (LBB) Laine Borejsjö Bronge, (LBe) Linus Brobacke, (GCd) Glenn Cornland, (BDk) Bertil Dolk, (UDk) Ulla Dolk, (REm) Runo Edholm, (PEm) Patrik Engström, (AEn) Anders Eriksson, (BEn) Bengt Eriksson, (TEn) Tommy Eriksson, (GFg) Göran Forsberg, (PFn) Percy Fredriksson, (SHn) Signe Hagerman, (JHr) Johan Hammar, (JHn) Jonas Hedin, (B-ÅJn) Bengt-Åke Jansson, (AKe) Ann-Marie Kruse, (JKe) Johan Kruse, (MvKa) Magnus von Krusenstierna, (RLt) Ragnar Lagerkvist, (CLm) Christian Lagström, (JLt) Janne Lefvert, (BLI) Bengt Legnell, (GLt) Günter Lenhardt, (BLd) Björn Lindblad, (SLn) Sören Lindén, (ELg) Erik Lundberg, (UKi) Urpo Könnömäki, (MNn) Micke Nederman, (UNn) Ulf Nilsson, (GOn) Gunilla Olsson, (DPn) Daniel Pettersson, (TPn) Thomas Pettersson, (HRp) Helge Röttorp, (GSd) Gigi Sahlstrand, (SSg) Svenne Schultzberg, (SSt) Sune Sellstedt, (JSI) Jan Sondell, (LSg) Lasse Sunnerstig, (RSt) Ruben Sven Eric Swanqvist, (ASn) Anders Svenson, (FTd) Fredrik Thernlund, (MTg) Martin Tjernberg, (TVr) Tomas Viktor, (NWk) Niklas Westermarck (JWn) Jan Wernerman, (AWd) Anders Westlund, (MWm) Märten Wikström, (MÅg) Mikael Åsberg, (PÅg) Per Åsberg.